

BACKGROUND AND ORIGINS OF UKRAINIAN-AMERICAN MUTUALITY

The article analyzes origins of US-Ukrainian relation through describing first sporadic contacts of Ukrainians and Poles from Ukraine with America in the 17th and 18th cent., their participating in early pioneer settlements, Naval contacts (e.g. a story of American hero as a commander of Cossack Fleet), naming some symbolic memorial places and (like the Ukraine's Embassy building and its role in the history of Washington D.C.), describing participation of some Ukrainians in the American Revolution (the War for Independence) and Civil War, Taras Shevchenko's sympathy to American ideals, characterizing economic motivation and political causes of the main stages of Ukrainian mass emigration from Austria-Hungary and the Russian Empire to North America in the 19th and 20th centuries. The author analyzes statistic data and reveals Ukrainian Diaspora density and distribution in various regions, compares the native Americans tragic destiny to Soviet genocides of Ukrainians, depicts the place and role of Ukrainian ethnic communities and unions in American society and politics, professional trades of Ukrainians in the USA, schools, public organizations, women movement, Orthodox and Greek Catholic churches, mutual assistance, choirs, music concerts, theatrical performances, folk art festivals, newspapers, revues, some names and examples of the most important Ukrainians' contributions to the U.S. social prosperity and developments, technical inventions, scientific and cultural achievements. The great attention is also paid to the USA significance in support of Ukraine's strive for democracy.

Key words: Ukraine, USA, emigration, Diaspora, wars, public organizations, culture, mutual impacts. **Key words:** Ukraine, USA, emigration, Diaspora, wars, public organizations, culture, mutual impacts.

УДК 94(477)

Ірина Матяш,
доктор історичних наук, професор,
Інститут історії України НАН України,

ПЕРЕДОВА ГРУПА ГЕНЕРАЛЬНОГО КОНСУЛЬСТВА США В КИЄВІ: ЗАВДАННЯ ТА ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. В статті розглянуто діяльність передової групи генерального консульства США в Києві. Офіційне функціонування установи розпочалося 8 жовтня 1976 р. Першим її керівником був співробітник Державного департаменту Ральф С. Портер. Питання, пов'язані з підготовкою приміщень для розташування передової групи в Києві, було покладено на Управління з обслуговування консульського корпусу Київського міськвиконкому. Завдання передової групи полягали у вирішенні організаційних питань відкриття генерального консульства США в Києві. Співробітники передової групи виконували й представницькі функції, брали участь у протокольних заходах, але не мали консульських функцій щодо видавання віз, паспортів, оформлення запитів на в'їзд, легалізації документів тощо. Наступним керівником передової групи став Девід Х. Суорц. В цей час передова група розпочала роботу, яка в перспективі мала розгорнутися в багатоаспектну діяльність у сфері культури, науки, економіки і торгівлі. Вказано на інтерес представників передової групи до діяльності консульства США у Києві в 1918 р. Відомості про перебування в Києві консула США Джеймса Даглеса Дженкінса в 1918 р. подано за матеріалами дипломатичного архіву Євгена Слабченка.

Ключові слова: Україна, США, передова група генерального консульства США, Томас М. Трейсі.

Українсько-американські відносини – досить «популярна» тема української історіографії історії міжнародних відносин та зовнішньої політики від часу відновлення державної незалежності України. До сфери наукових інтересів дослідників потрапляли різноманітні проблеми: від заснування перших

дипломатичних місій УНР в США [1; 2; 7; 8 та ін.] до сучасних політичних та економічних міждержавних відносин [3-5; 10; 11 та ін.]. У контексті вивчення розвитку інституційного аспекту українсько-американських дипломатичних зносин актуальним видається вивчення роботи Передової групи Генерального консульства США в Києві.

Великий масив документальних джерел, що містять інформацію про діяльність передової групи генерального консульства США (її напрями діяльності, особливості переговорних процесів між представниками американської сторони і київською владою щодо відведення та ремонту приміщень, ареал контактів американських представників із українською науковою і культурною громадськістю, персоналії співробітників тощо), зберігається в Галузевому державному архіві Міністерства закордонних справ України (далі – ГДА МЗС). З огляду на специфіку формування дипломатичних архівів¹, документи про підготовку до відправлення передових груп генконсульств США до Києва та СРСР – до Нью-Йорку та різноманітні аспекти їхньої діяльності відклалися у відповідних російських та американських зібраннях. Водночас варто звернутися до державних і приватних документальних колекцій, сформованих українськими емігрантами, які перебували на службі в зовнішньополітичному відомстві та його закордонних установах. У одній з таких колекцій – Світовій збірці україніки та Дипломатичному архіві Євгена Слабченка [13; 6] – нами виявлено документ, що становить собою своєрідний інформаційний «місток» між діяльністю передової групи генерального консульства США в 1970-х рр. та перебуванням у Києві в грудні 1917 р. – лютому 1918 р. консула США – Джеймса Даглеса Дженкінса.

Як з'ясував за звітами американського консула Євген Слабченко, Джеймс Даглес Дженкінс прибув у Київ 20 грудня 1917 р. із настановою від американського посла в Петрограді Девида Роуланда Френсиса не визнавати Українську Народну Республіку і діяти дуже помірковано [13]. Інструкції щодо утворення американського консульства в Києві та комунікації з ним отримав також генеральний консул США в Москві Меддин Самерс – особа, близька послові Девідові Френсису. Завдання американського консула в Києві полягало передусім в «оцінці» можливостей молодій державі і збиранні інформації. 37-річний уродженець Південної Кароліни і випускник Військової академії, правознавець і кар'єрний дипломат (перебував на консульській службі від 1908 р.) із досвідом адвокатської практики та редакторської діяльності в газеті, Даглес Дженкінс мав можливість змінити ставлення американського уряду до українського питання. Однак він чітко виконував настанови й спершу намагався уникати офіційних контактів із керівництвом молодій незалежній державі, аби це не було по трактовано як визнання УНР [12]. 24 грудня він все-таки мав зустріч із керівником зовнішньополітичного відомства УНР О. Я. Шульгіним, який прийняв американського консула «дуже гостинно» [13].

Упродовж грудня 1917 р. – першої половини лютого 1918 р. Даглес Дженкінс направив сім ґрунтовних звітів про події в Україні. Вже в першому звіті він зазначив, що в Києві існує «a centrain spirit of Ukrainian nationality», і що Київ став

¹ Поняття «дипломатичний архів» у міжнародному праві розуміють як зібрання документів офіційного походження, пов'язаних із діяльністю головного органу в системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері зовнішніх зносин, що здійснює свої повноваження безпосередньо та через інші органи дипломатичної служби (закордонні дипломатичні представництва, консульські установи, постійні представництва при міжнародних організаціях).

центром дуже інтенсивної політичної діяльності [13]. Генеральний консул попереджав Вашингтон, що Україна «защемлена» між Центральними Державами з одного боку і дезорганізованою Росією з другого і висловлював думку про те, що «американський уряд мусить виявити якусь активність в тутешніх справах» [13]. Він детально описував ситуацію в уряді УНР, повідомляв про визнання республіки Францією, випуск українських грошей та виступи більшовиків проти українців. Та упродовж усього часу перебування Даглеса Дженкинса в Києві американський уряд не мав належної інформації про українські події, оскільки звіти консул надсилав до генерального консула США в Москві Меддина Саммерса, до обов'язків якого належало передавання відомостей до Державного департаменту. Проте підготовлені Дагласом Дженкинсом звіти «осідали» в Москві. Ці дипломатичні документи потрапили до Вашингтону в березні 1918 р, коли генеральний консул уже залишив Київ.

Щодо зв'язку між діяльністю американського консула в Києві в 1918 р. і передової групи генерального консульства США в 1970-х рр. зауважимо, що саме пошуки відомостей про роботу консульства США в УНР склали один із напрямів науково-культурної діяльності передової групи.

На підставі архівної інформації нами встановлено, що переговори з МЗС СРСР про розташування в Києві Генерального консульства та можливість набору на місці технічного персоналу радник із адміністративних питань Посольства США в Москві Томас М. Трейсі розпочав у березні 1976 р. Передова група консульства США стала першим представництвом капіталістичної країни в радянській Україні. Правові засади її створення ґрунтувалися на Консульській конвенції між Урядами СРСР і США, що була підписана в червні 1964 р. і вступила в дію в липні 1968 р. Відповідно до домовленості між СРСР і США про відкриття генеральних консульств у Нью-Йорку і Києві, сторони скеровували туди передові групи для вирішення питань, пов'язаних із підготовкою до відкриття генеральних консульств. Передбачалося, що співробітники передових груп надалі увійдуть до кадрового складу генеральних консульств, а на етапі діяльності передових груп перебуватимуть у статусі співробітників посольств – відповідно СРСР і США. До їх завдань входили контакти з місцевою владою з питань реконструкції і ремонту приміщень, обслуговування майбутніх співробітників генконсульств, деякі функції протокольного і представницького характеру.

На той момент у Києві вже тривалий час діяли генеральні консульства соціалістичних країн: Польської Народної Республіки, Німецької Демократичної Республіки, Чехословацької Соціалістичної Республіки, Болгарської Народної Республіки, Угорської Народної Республіки та ін. Основні питання взаємодії з іноземними консульськими представництвами належали в 1950-х рр. до компетенції протокольно-консульського відділу, а з початку 1970-х р. – консульського відділу та відповідно до специфіки діяльності: протокольного, який здійснював представницьку роботу з генеральними консульствами; преси, що займався організацією висвітлення протокольних заходів і пропагандистської роботи, надавав допомогу генконсульствам у організації й проведенні прес-конференцій, інформаційних зустрічей, вивченням становища української еміграції та «ворожої пропагандистської діяльності українських буржуазних націоналістів», підготовкою закритих інформаційних бюлетенів за результатами вивчення іноземної преси та преси «українських буржуазних націоналістів»; управління справами [14, арк. 36].

Під час березневих переговорів щодо розташування передової групи генерального консульства США в Києві йшлося про оренду на 5 років (із можливістю пролонгації) приміщень у будинках за адресою вул. Стрілецька, 12, 14 і 16 та квартир для співробітників у будинку на вул. Флоренції, 9 і вул. Горького, 15. До підготовки планів будинків для їх реконструкції було залучено 43-річного американського архітектора, уродженця Нью-Йорка, Стюарта Л. Нупа [15, арк. 13-15]. Дзеркально розпочиналися роботи з розташування передової групи радянського генконсульства в Нью-Йорку, для якого було придбано два суміжні будинки на 91-й вулиці.

Питання, пов'язані з підготовкою приміщень для розташування американської консульської установи в Києві було покладено на створене в липні 1972 р. при Київському міськвиконкомі Управління з обслуговування консульського корпусу. З боку МЗС Української РСР за матеріальне забезпечення консульств (у тому числі й надання приміщень) з відповідав заступник міністра Г. Й. Удовенко. Перші два-три співробітника передової групи мали приїхати в Київ у липні 1976 р., ще два – у вересні. Однак роботи щодо обладнання будівель у Києві затримувалися.

В середині травня Томас М. Трейсі змушений був нагадати про потребу їх активізації, наголосивши, що «Державному департаментові доведеться переглянути своє рішення щодо скерування радянською стороною в Нью-Йорк передової групи співробітників генконсульства» [15, арк. 27]. Упродовж другої половини травня було оперативно погоджено питання розташування генконсульства США в Києві, вирішено проблему знесення на запит американської сторони будинку, що межував із будинком №16 по вул. Стрілецькій. Для тимчасового розташування передової групи до завершення реконструкції київська влада запропонувала готель «Москва» із оплатою за проживання згідно з прейскурантом, затвердженим Головним управлінням з іноземного туризму Ради Міністрів СРСР.

Остаточні рішення приймалися за результатами попередніх (26 травня) та планових (1-3 червня) переговорів української та американської сторін щодо розташування генконсульства за участі представників Ради Міністрів УРСР, МЗС УРСР, Управління з обслуговування консульського корпусу та інших організацій, що мали відношення до відкриття генконсульства США в Києві. Під час переговорів було узгоджено питання орендної плати, розташування службових приміщень, квартир співробітників та резиденції генерального консула, визначено відповідальними за реконструкцію приміщень генконсульства, квартир для його співробітників та резиденції генконсула начальника Управління по обслуговуванню консульського корпусу в Києві М. Ф. Саченка та його заступника Г. М. Руденка.

11 серпня 1976 р. із неофіційним візитом Київ відвідав Посол США в СРСР Уолтер Д. Стессел. Його мета полягала в проміжному контролі підготовчих робіт та попередньому з'ясуванні можливих термінів відкриття генеральних консульств у Києві та Нью-Йорку. Під час зустрічі з М. В. Лаврухіним він висловив задоволення загальним оглядом приміщень на вул. Горького, 15 та Стрілецькій, 12, 14, 16.

Невдовзі передова група генконсульства США прибула в Київ. Першим її керівником був співробітник Державного департаменту з досвідом роботи в консульських відділах Посольств США в Москві та Манілі й знанням російської і французької мов Ральф С. Портер, призначений заступником генерального консула

США в Києві. Його основне завдання полягало в організації діяльності Генерального консульства США в Києві та керівництві передовою групою, що мала протокольні та представницькі функції, але ще не мала консульських функцій щодо видавання віз, паспортів, оформлення запитів на в'їзд, легалізації документів тощо.

Ральф С. Портер народився 28 березня 1933 р. в штаті Нью-Джерсі, 1955 р. закінчив Руттгерський університет. По тому служив три роки в МВС США, в 1959–1960 рр. працював на адміністративних посадах у Бібліотеці конгресу США, а в 1960–1961 рр. – помічником із законодавчих та адміністративних питань у кількох конгресменів конгресу США. Від 1961 р. він перейшов на роботу в Державний департамент США, працював у сфері дипломатичної та консульської служби, перебував у закордонному відрядженні на Гаїті, Філіпінах [15, арк. 7]. У липні 1970 р. отримав призначення в консульський відділ Посольства США в Москві, а за рік був переведений у політичний відділ.

Готуючись до призначення в Київ, він уважно вивчав проблеми економіки, історію та культуру України, спілкувався з українськими емігрантами у США, брав участь у наукових конференціях з цих питань. Відтак під час розмови з заступником голови товариства «Україна» В. Чорним та редактором газети «Вісті з України» Л. Г. Стефановичем 27 липня 1976 р. він зізнався, що завдяки таким зустрічам почав відчувати себе «трохи українцем» [15, арк. 9]. Така зустріч не порушувала статусу передової групи, оскільки МЗС СРСР не заперечувало проти контактів американців, що займалися підготовкою відкриття генконсульства США в Києві, з такими організаціями як «Інтурист» та Товариство дружби і культурних зв'язків із зарубіжними країнами [15, арк. 20]. «Толерантність» радянських дипломатів мала підстави: представники СРСР у Нью-Йорку проводили в свою чергу «проводили деяку консульську роботу» [15, арк. 20].

Окрім виконання завдань щодо підготовки приміщень до відкриття генерального консульства, представники США розпочали роботу, яка в перспективі мала розгорнутися в багатоаспектну діяльність у сфері культури, науки, економіки і торгівлі. Першою американською культурною акцією в цей час стала виставка «Фотографія – США», яку відкрив 14 липня 1976 р. Барбер Б. Конєбл, член палати представників Конгресу США від 35-го виборчого округу штату Нью-Йорк. Конгресмен прибув у Київ зі своєю дружиною Шарлоттою Конєбл, для якої з огляду на її зацікавленість питаннями освіти та становища жінок у радянському суспільстві дипломати організовували спеціальні зустрічі.

Офіційна діяльність передової групи, до якої спершу увійшов, крім Ральфа С. Портера, Джеффі С. Уайт, розпочалася 8 жовтня 1976 р., про що МЗС УРСР сповістив Комітет Державної безпеки при Раді Міністрів УРСР, Міністерство внутрішніх справ УРСР, Голову виконкому Київської міської Ради депутатів трудящих В. О. Гусєва [16, арк. 52]. На першому етапі діяльності канцелярія передової групи працювала в готелі «Москва» (кімнати 401 і 402), згодом була перенесена у будинок № 15 по вул. Горького.

З прибуттям у Київ передової групи міська влада визначилася з термінами завершення робіт: підготовку квартир для співробітників планувалося завершити до 30 травня 1978 р., адміністративних приміщень – до 30 грудня 1978 р. [16, с. 51]. Рада Міністрів УРСР у свою чергу ухвалила 13 жовтня 1976 р. постанову «Про заходи щодо подальшого поліпшення обслуговування представництв зарубіжних країн у м. Києві», згідно з якою передбачалося не лише забезпечення будівництва

та ремонту приміщень для генеральних консульств, а й медичне та санітарно-курортне обслуговування співробітників консульських установ та їх родин, створення для них заміської бази відпочинку тощо [9, с. 86].

4 листопада 1976 р. до роботи групи долучився Роберт Х. Міллз. Відповідно до своїх представницьких функцій співробітники передової групи брали активну участь у «обов'язкових» протокольних заходах: урочистих зборах 6 листопада у палаці «Україна» на честь 59-ї річниці Жовтневої революції; військовому параді, демонстрації трудящих та прийнятті, організованому МЗС УРСР на честь 59-ї річниці Жовтневої революції; 18-19 жовтня Р. Портер отримав запрошення на засідання четвертої сесії Верховної Ради УРСР. Окрім політичних акцій, були й культурні: відвідання виставки полотен Михайла Врубеля, зустрічі з американськими делегаціями, спроби встановлення співпраці з журналом «Всесвіт» тощо. Звіти про всі контакти з більшою чи меншою деталізацією надавалися до МЗС УРСР.

Зустрічні ініціативи американських представників насамперед мали здобути схвалення «інстанціями». Так, лише з дозволу КДБ секретар Спілки письменників УРСР П. А. Загребельний зміг прийняти запрошення Р. Портера на ланч у зв'язку з поїздкою українського письменника до США в складі делегації перекладачів [19, арк. 3].

У процес розгортання роботи передової групи зовнішньополітичні відомства США і СРСР обговорювали межі консульських кругів відповідних майбутніх генконсульств. Державний департамент погоджувався на визначення американського консульського округу в Києві в межах Української РСР за умови, що радянський консульський округ із центром у Нью-Йорку включатиме штати Мен, Вермонт, Нью-Гемпшир, Коннектикут, Ред-Айленд, Нью-Йорк, Нью-Джерсі, Пенсільванія. Умовою включення в радянський консульський округ штату Массачусетс було включення в американський консульський округ у Києві Молдавської РСР [17, арк. 82].

Невдовзі Ральфа С. Портера змінив на посаді керівника передової групи генконсульства США Девід Хейвуд Суорц. Завершуючи підготовку до відкриття генконсульства США, яке планувалося на початок 1980 р. за адресою вул. Стрілецька, буд. 12-16, Девід Х. Суорц поставив за мету віднайти інформацію про перебування в Києві американського консульства в 1918 р. Із наміром просити допомоги Інституту історії АН УРСР у підготовці наукового дослідження про діяльність американського консульства, яке «нібито, існувало у Києві» в ХІХ та на початку ХХ ст. [17, арк. 33] він звернувся до МЗС УРСР з проханням організувати зустріч із директором інституту Ю. Ю. Кондуфором.

Однак, на ЦК Компартії УРСР наполегливо «рекомендувало» директорів академічного Інституту історії уникнути зустрічі з представниками капіталістичної країни. 6 березня 1979 р. Д. Суорца прийняв заступник директора А. В. Санцевич. У зустрічі також взяли участь завідувач відділу історії феодалізму доктор історичних наук Г. Я. Сергієнко та вчений секретар, кандидат історичних наук І. М. Хворостяний. Відповідь на поставлене питання була очікувано безрезультатною. А. В. Санцевич сказав, що в Інституті історії АН УРСР немає жодних відомостей про перше американське консульство в Києві й порадив звернутися до Держдепу США або пошукати відомості в художній літературі [17, арк. 36].

Варто зазначити, що, очевидно, в Інституті історії знали про існування американського консульства в Києві за доби УНР, але ніхто з учасників зустрічі – співробітників радянської наукової установи – про це не міг наважитися говорити з представниками капіталістичного світу. Можна припустити, що відповідних документів на той час виявлено не було. Та шанс початку спільного дослідження дипломатичної історії було втрачено. Втім, в умовах радянської дійсності такі теми були табуовані.

Не достатньо інформативною була й відповідь на інший запит передової групи генконсульства США щодо виявлення відомостей про життя «видатного американського винахідника гвинтокрилів» Ігоря Сікоркського. В Державному архіві м. Києва вдалося відшукати відомості народження, місце проживання, але про причини виїзду геніального винахідника з батьківщини «історія мовчала» [18, арк. 141].

Великою іміджевою акцією стала організована передовою групою генконсульства США в Києві торговельна виставка та семінар на тему «Нове медичне устаткування та технології», яка відбулася за підтримки Комітету з науки і техніки СРСР та Торговельно-промислової палати СРСР 9-11 квітня 1979 р. [17, арк. 43].

Загалом діяльність передової групи генерального консульства США відбувалася не лише в вузьких межах господарських та організаційних завдань, а включала важливі напрями, орієнтовані на подальшу співпрацю в культурній, соціально-економічній, торговельній сферах. Вони знайшли розвиток уже з відновленням незалежності України. Зважаючи на негативний образ капіталістичних країн, сформований у радянському середовищі, ставлення до американських представників не було однозначним. У документах, що зберігаються в ГДА МЗС, в зарубіжних дипломатичних архівах, опублікованих звітах акумульовано важливу архівну інформацію, яка дає підстави для комплексного вивчення цього аспекту українсько-американських відносин. Таке дослідження важливе не лише з точки зору інституційної складової історії дипломатії, але сприятиме поглибленню розуміння організаційно-правових засад розвитку міжнародної співпраці в під радянській Україні.

Література

1. Афанасьєва Л. В. Значення дипломатичних переговорів Директорії УНР із США для утвердження української державності / Л. В. Афанасьєва // Україна: національна ідея : матеріали Міжнар. наук. конф., 23 квіт. 2002 р. – К., 2003. – С. 468-475.
2. Гошуляк І. Перше посольство України до Сполучених Штатів Америки / І. Гошуляк // Україна дипломатична: наук. щорічник за 2003 р. – К., 2004. – Вип. 4. – С. 565-571.
3. Кравцов Г. Ю. Українсько-американське стратегічне партнерство 1995–1999 рр. у періодиці США / Г. Ю. Кравцов // Гілея. – 2012. – № 5. – С. 164-168.
4. Лакішик Д. М. Особливості українсько-американських відносин: до аналізу проблеми / Д. М. Лакішик // Вісник Київського національного університету. Історія. – 2004. – Вип. 74–76. – С. 149-153.
5. Лендшел М. Формування стратегії США в «українському питанні» (1939–1996 рр.) / М. Лендшел // Політична думка. – 1997. – № 4. – С. 141-152.
6. Матяш Ірина. Доля дипломатичного архіву Євгена Слабченка // Україна дипломатична: Наук. щорічник. – Вип. 16. – К., 2015. – С. 715-731.
7. Павлюк О. В. Боротьба України за незалежність і політика США (1917–1923) / О. В. Павлюк. – К.: Вид. дім «КМ Academia», 1996. – 187 с.
8. Павлюк О. Три місії до Вашингтона / О. Павлюк // Політика і час. – 1997. – № 1. – С. 65-74.

9. Руденко Г. М. Представництва іноземних держав в Україні: статус, протокол, обслуговування, законодавчі акти / Ген. дирекція з обслуговування іноземних представництв. – К., 2004. – 352 с.

10. Чекаленко Л. Д. Україна – США: від проєктів до реалій / Л. Д. Чекаленко // Актуальні проблеми міжнародних відносин: зб. наук. пр. – К., 2012. – Вип. 10. – Ч. I. – С. 103-112.

11. Чернявський В. Довгий шлях до визнання. Що передувало встановленню дипломатичних відносин між Україною і США / В. Чернявський, С. Чернявський // Політика і час. – 1992. – № 2. – С. 38-43.

12. Fedynsky Andrew. Ukraine's historic opportunity //The Ukrainian Weekly. – 1997, February 23. – №. 8. – Vol. LXV.

13. Архів Осередку української культури і освіти (Вінніпег, Манітоба, Канада): Вох 1/1: 1/3 Фа-5-7.

14. ГДА МЗС, ф. 1, оп. 2, спр. 2463.

15. ГДА МЗС, ф. 1, оп. 2, спр. 3257.

16. ГДА МЗС, ф. 1, оп. 2, спр. 3259.

17. ГДА МЗС, ф. 1, оп. 3, спр. 3895.

18. ГДА МЗС, ф. 1, оп. 3, спр. 3896.

19. ГДА МЗС, ф. 1, оп. 3, спр. 3260.

Iryna Matiash, Doctor of History, Professor, Institute of History of Ukraine, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

ADVANCE TEAM OF THE USA CONSULATE GENERAL IN KYIV: OBJECTIVES AND ACTIVITIES

***Abstract.** The article shows the work of the US Consulate General advance team in Kyiv. It was the first mission of capitalist countries to the Ukrainian SSR. The legal basis for its creating was provided by the Consular Convention between the USSR and the USA, which was signed in June 1964 and entered into force in July 1968. The negotiations regarding the establishment of the USA Consulate General in Kyiv started in March 1976. The institution officially began operations on 8 October 1976.*

Its first head became Ralph S. Porter, an employee of the State Department. The issues of providing accommodation in Kyiv to the advance team were assigned to the Directorate for Rendering Services to Consular Corps of the Kyiv City Executive Committee. The Deputy Minister Hennadii Udovenko was responsible for these issues on the part of the Ministry of Foreign Affairs of the USSR. The task of the group was to deal with organizational issues in establishing the US Consulate General in Kyiv. The advance team employees discharged representative functions, participated in ceremonial events. However, they had no consular functions to issue visas, passports, to execute country-entering requests, to validate documents etc. David H. Swartz became the next head of the advance team. At that time, the advance team started work that in prospective could be developed into multifaceted activities in the field of culture, science, economy and trade. The article shows the interest of the advance team in the US Consulate activities in Kyiv in 1918. The information on the visit of the US Consul to Kyiv James Douglas Jenkins in 1918 is based on materials of the diplomatic archive of Yevhen Slabchenko.

***Key words:** Ukraine, the USA, advance team of the USA Consulate General*